

BLOKADA ALKOHOLOWA

mł. asp. Marcin Gašior

Zakład Ruchu Drogowego CSP

Zakaz prowadzenia pojazdów to jeden ze środków karnych określonych w ustawie z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny¹. Odgrywa znaczącą rolę w zwalczaniu przestępstw w komunikacji i zapobieganiu im. Środek ten pozwala na wyłączenie z ruchu osób, które nie powinny w nim uczestniczyć i stwarzają zagrożenie, a tym samym poprawia bezpieczeństwo².

Fot. 1. Blokada alkoholowa – zdjęcie poglądowe. Źródło: <https://alcolock.biz/wp-content/uploads/2019/01/DSC9332.png> [dostęp: 28 lipca 2021 r.].

Ustawą z dnia 20 marca 2015 r. o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 541, z późn. zm.) wprowadzono do Kodeksu karnego wykonawczego art. 182a. W myśl tego artykułu sąd zmienia tylko zakres przedmiotowy orzeczonego wcześniej zakazu prowadzenia pojazdów. Zmiana z „zakazu prowadzenia pojazdów” na „zakaz prowadzenia pojazdów niewyposażonych w blokadę alkoholową” obarczona jest pewnymi warunkami:

- zakaz był wykonywany przez okres co najmniej połowy orzeczonego wymiaru, a w wypadku dożywotniego zakazu prowadzenia pojazdów przez okres co najmniej 10 lat oraz
- postawa, właściwości i warunki osobiste sprawcy oraz jego zachowanie w okresie wykonywania zakazu uzasadniają przekonanie, że prowadzenie pojazdu przez tę osobę nie zagraża bezpieczeństwu w komunikacji.

Przepis umożliwia dopuszczenie do udziału w ruchu drogowym osób skazanych, wobec których orzeczono

zakaz prowadzenia pojazdów w związku z popełnieniem przestępstwa przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji w stanie nietrzeźwości. Artykuł 182a k.k.w. ze względu na art. 1 § 1 k.k.w. ma także zastosowanie do zakazu orzeczonego za wykroczenie popełnione po użyciu alkoholu, z uwagi na stosowanie przepisów Kodeksu karnego wykonawczego do orzeczeń wydanych w postępowaniu w sprawach o wykroczenia³.

Ograniczenie zakazu prowadzenia pojazdów tylko do pojazdów niewyposażonych w blokadę alkoholową jest możliwe po upływie określonego wymiaru czasu:

- w wypadku zakazu orzeczonego za wykroczenie, którego ustawowe minimum kształtuje się na poziomie 6 miesięcy (art. 29 § 1 k.k.), niezbędne jest wykonywanie go przez okres co najmniej 3 miesięcy;
- w razie orzeczenia zakazu na podstawie art. 42 § 1 k.k., którego dolna ustawowa granica ukształtowana jest na poziomie roku (art. 43 § 1 k.k.), minimalny okres jego wykonania powinien wynosić 6 miesięcy;

ZASADA DZIAŁANIA DRÄGER INTERLOC

1. Włączenie zapłonu.

2. Wezwanie do oddania próbki oddechu.

3. Pomiar stężenia alkoholu w wydychanym powietrzu.

4. Zaakceptowany test oddechowy: rozrusznik zostaje odblokowany.

5. Uruchomienie silnika.

Fot. 2. Blokada alkoholowa. Źródło: <https://www.draeger.com/Products/Content/interlock-preventive-use-fl-9094559-pl-pl.pdf> [dostęp: 9 sierpnia 2021 r.].

- w przypadku orzeczonego obligatoryjnego zakazu na podstawie art. 42 § 2 k.k., którego minimalny okres wynosi 3 lata, niezbędne jest jego wykonywanie przez minimum 18 miesięcy;
- dożywotni zakaz prowadzenia pojazdów trzeba wykonywać, zgodnie z treścią art. 182a § 1 k.k.w., przez co najmniej 10 lat⁴.

Zgodnie z ustawą prd⁵:

- **blokada alkoholowa** to urządzenie techniczne uniemożliwiające uruchomienie silnika pojazdu silnikowego

i pojazdu szynowego, w przypadku gdy zawartość alkoholu w wydychanym przez kierującego powietrzu wynosi co najmniej 0,1 mg alkoholu w 1 dm³;

- **kalibracja blokady alkoholowej** to ogół czynności służących wzorcowaniu blokady alkoholowej oraz regulacji tego urządzenia w sposób umożliwiający spełnienie wymagania, o którym mowa wyżej.

W ramach przeprowadzanej kontroli drogowej policjant jest obowiązany m.in. do sprawdzenia kierującego oraz pojazdu⁶ w systemach informacyjnych. Z Centralnej Ewidencji Kierowców (CEK) funkcjonariusz uzyska informację, iż kontrolowana przez niego osoba posiada wprowadzone ograniczenie uprawnienia do kierowania wyłącznie pojazdem wyposażonym w blokadę alkoholową⁷. W dokumencie prawa jazdy, w polach kolumny oznaczonej liczbą 12 umieszcza się ograniczenie w korzystaniu z uprawnień do jazdy tylko pojazdem wyposażonym w blokadę alkoholową za pomocą oznaczenia kodowego: 69⁸. Kluczowe jest zatem zweryfikowanie kilku elementów podczas kontroli. Na kierowcy w takim wypadku ciąży obowiązek posiadania przy sobie i okazywania na żądanie uprawnionego organu:

- zaświadczenia o przeprowadzonym badaniu technicznym pojazdu⁹ z wynikiem pozytywnym w zakresie wyposażenia pojazdu w blokadę alkoholową oraz
- dokumentu potwierdzającego kalibrację blokady alkoholowej¹⁰, wystawionego przez producenta urządzenia lub jego upoważnionego przedstawiciela¹¹.

Zgodnie z treścią art. 66 ustawy prd:

- pojazd silnikowy i pojazd szynowy może być wyposażony w blokadę alkoholową montowaną przez producenta urządzenia lub jego upoważnionego przedstawiciela;
- kalibrację blokady alkoholowej wykonuje się co 12 miesięcy; pierwszą kalibrację blokady alkoholowej wykonuje się przed montażem urządzenia w pojeździe;
- producent urządzenia lub jego upoważniony przedstawiciel przeprowadza kalibrację blokady alkoholowej i wystawia dokument potwierdzający jej kalibrację;

Załącznik do rozporządzenia Ministra Infrastruktury
z dnia 13 września 2019 r. (poz. 1787)

WZÓR

ZAŚWIADCZENIE O PRZEPROWADZONYM BADANIU TECHNICZNYM POJAZDU

(strona 1)

**ZAŚWIADCZENIE O PRZEPROWADZONYM BADANIU TECHNICZNYM POJAZDU /
ROADWORTHINESS CERTIFICATE**

NR

(3) (data i miejsce badania)

Marka	Typ	Model pojazdu	(5) Kategoria pojazdu	(2) Numer rejestracyjny pojazdu i kraj rejestracji pojazdu
Rodzaj pojazdu	Rodzaj badania, czynności		(1) Numer identyfikacyjny pojazdu (VIN) numer nadwozia/podwozia/ramy	
(7) WYNIK BADANIA POJAZDU			Pozytywny/Positive (P)	
			Negatywny/Negative (N)	
Data pierwszej rejestracji za granicą		(9) Dane identyfikacyjne stacji kontroli pojazdów, czytelny podpis uprawnionego diagnosty i numer uprawnienia diagnosty		
Data pierwszej rejestracji w kraju				
(4) Odczyt licznika przebiegu pojazdu w momencie badania				
(8) Następny termin badania do				

(strona 2)

(6) Stwierdzone usterki i ich kategorie

.....
.....
.....
.....

(10) Uwagi

.....
.....
.....

* Pojazd odpowiada / nie odpowiada dodatkowym warunkom technicznym przewidzianym dla:

.....
.....
.....
.....
.....
.....

.....
(czytelny podpis uprawnionego diagnosty
i numer uprawnienia diagnosty)

W punkcie (10) Uwagi należy wpisać:

W przypadku pojazdu wyposażonego w blokadę alkoholową należy wpisywać producenta, typ oraz numer seryjny urządzenia na podstawie dokumentu kalibracyjnego.

Załącznik do rozporządzenia Ministra Infrastruktury
i Budownictwa z dnia 8 lipca 2016 r. (poz. 1072)

WZÓR

Dokument potwierdzający kalibrację blokady alkoholowej¹⁾

(nazwa producenta lub jego upoważnionego przedstawiciela wykonującego kalibrację)			
Właściciel pojazdu	(imię i nazwisko lub nazwa właściciela pojazdu)	Numer dokumentu	
	Data kalibracji	
	Producent urządzenia	
	Typ urządzenia	
	Numer seryjny urządzenia	
	(adres właściciela pojazdu)	Data ważności kalibracji od dnia wystawienia	
	Numer VIN albo numer nadwozia, podwozia lub ramy pojazdu	

Przyrząd spełnia wymagania/nie spełnia wymagań²⁾ § 1 rozporządzenia Ministra Infrastruktury i Budownictwa z dnia 8 lipca 2016 r. w sprawie wymagań funkcjonalnych i wymogów technicznych blokady alkoholowej oraz wzoru dokumentu potwierdzającego kalibrację blokady alkoholowej (Dz. U. poz. 1072)

..... (miejsowość, data) (imię i nazwisko, stanowisko osoby wykonującej kalibrację) (podpis)
-----------------------------	--	-------------------

¹⁾ Dokument powinien być sporządzony na papierze z zabezpieczeniem w postaci kolorowej grafiki lub znaku wodnego, odpowiadającym znakowi producenta urządzenia lub jego upoważnionego przedstawiciela.

²⁾ Niepotrzebne skreślić.

– minister właściwy do spraw transportu określi, w drodze rozporządzenia, wymagania funkcjonalne i wymogi techniczne blokady alkoholowej oraz wzór dokumentu potwierdzającego kalibrację blokady alkoholowej, uwzględniając dostępność rynkową takich urządzeń oraz konieczność zapewnienia bezpieczeństwa uczestników ruchu drogowego.

Na podstawie art. 81 ustawy prd właściciel pojazdu jest obowiązany przedstawić go do badania technicznego. Niezależnie od badań okresowych, o których mowa w przepisach, pojazd wyposażony w blokadę alkoholową podlega dodatkowemu badaniu technicznemu¹². Badanie techniczne pojazdu wyposażonego w blokadę alkoholową przeprowadza się po przedstawieniu dokumentu potwierdzającego kalibrację blokady alkoholowej, wystawionego przez producenta urządzenia lub jego upoważnionego przedstawiciela, ważnego przez okres 12 miesięcy od dnia wystawienia.

Usterki zdiagnozowane podczas dodatkowego badania technicznego skutkujące uznaniem stanu technicznego pojazdu wyposażonego w blokadę alkoholową za niezadowalającą¹³:

- widoczne uszkodzenia mechaniczne blokady alkoholowej,
- widoczne uszkodzone połączenia elektryczne,
- brak ważnego w dniu badania technicznego dokumentu wystawionego przez producenta blokady alkoholowej lub jego upoważnionego przedstawiciela potwierdzającego kalibrację blokady alkoholowej,
- możliwość uruchomienia silnika pojazdu bez przeprowadzania badania na obecność alkoholu.

Policjant jest zobowiązany zatrzymać kierującemu prawo jazdy za pokwitowaniem, bez możliwości kontynuowania jazdy, w przypadku gdy podczas kontrolowania osoby, która jest uprawniona do kierowania wyłącznie pojazdem wyposażonym w blokadę alkoholową, stwierdzi, że pojazd, którym się porusza, nie został w nią wyposażony¹⁴.

Kierujący w związku z niestosowaniem się do orzeczonego przez sąd środka karnego w postaci zakazu prowadzenia pojazdów niewyposażonych w blokadę alkoholową dopuszcza się przestępstwa z art. 244 k.k.

Podstawą do zatrzymania prawa jazdy za pokwitowaniem, z zakazem dalszej jazdy będzie także sytuacja, kiedy kierujący pomimo założeń w pojeździe takiej blokady nie będzie posiadał przy sobie choćby jednego z dwóch wymaganych w takim przypadku dokumentów, tj. zaświadczenia o przeprowadzonym badaniu technicznym z wynikiem pozytywnym w zakresie wyposażenia pojazdu w blokadę alkoholową albo dokumentu potwierdzającego kalibrację blokady alkoholowej, wystawionego przez producenta urządzenia lub jego upoważnionego przedstawiciela. W takim przypadku kierujący popełnia wykroczenie z art. 95 k.w.¹⁵ w związku z art. 38 ustawy prd.

Należy pamiętać, że w wyżej wymienionych sytuacjach zasadne będzie usunięcie pojazdu z drogi w związku z przepisami wynikającymi z art. 130a ust. 1 pkt 6 ustawy prd, chyba że jest możliwość zabezpieczenia pojazdu poprzez przekazanie go osobie znajdującej się w pojeździe, posiadającej uprawnienie do kierowania tym pojazdem.

¹ Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. z 2020 r. poz. 1444, z późn. zm.), art. 39 pkt 3.

² R.A. Stefański, *Środki karne po nowelizacji w 2015 roku*, Wolters Kluwer Polska, Warszawa 2016, s. 213.

³ Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny wykonawczy (Dz. U. z 2021 r. poz. 53, z późn. zm.), art. 182a § 1; R.A. Stefański, *Środki karne po nowelizacji w 2015 roku*, s. 279–282.

⁴ R.A. Stefański, *Środki karne po nowelizacji w 2015 roku*, s. 282–283.

⁵ Ustawa z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym (Dz. U. z 2021 r. poz. 450, z późn. zm.), art. 2 pkt 84 i 85.

⁶ Zarządzenie nr 30 Komendanta Głównego Policji z dnia 22 września 2017 r. w sprawie pełnienia służby na drogach (Dz. Urz. KGP poz. 64, z późn. zm.), § 11 ust. 3.

⁷ Ustawa z dnia 5 stycznia 2011 r. o kierujących pojazdami (Dz. U. z 2021 r. poz. 1212, z późn. zm.), art. 13 ust. 5 pkt 7.

⁸ Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Budownictwa z dnia 20 maja 2016 r. w sprawie wzorów dokumentów stwierdzających uprawnienia do kierowania pojazdami (Dz. U. poz. 702, z późn. zm.), załącznik nr 1, opis wzoru – poz. 2.2.4. pkt 28.

⁹ Rozporządzenie Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej z dnia 26 czerwca 2012 r. w sprawie zakresu i sposobu przeprowadzania badań technicznych pojazdów oraz wzorów dokumentów stosowanych przy tych badaniach (Dz. U. z 2015 r. poz. 776, z późn. zm.), załącznik nr 3.

¹⁰ Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Budownictwa z dnia 8 lipca 2016 r. w sprawie wymagań funkcjonalnych i wymogów technicznych blokady alkoholowej oraz wzoru dokumentu potwierdzającego kalibrację blokady alkoholowej (Dz. U. poz. 1072), załącznik.

¹¹ Ustawa z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym, art. 38 ust. 1 pkt 3a i 4a.

¹² Tamże, art. 81 ust. 11 pkt 10.

¹³ Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Budownictwa z dnia 8 lipca 2016 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie zakresu i sposobu przeprowadzania badań technicznych pojazdów oraz wzorów dokumentów stosowanych przy tych badaniach (Dz. U. poz. 1075), § 1 pkt 2.

¹⁴ Ustawa z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym, art. 135 ust. 1 pkt 1 lit. e.

¹⁵ Ustawa z dnia 20 maja 1971 r. – Kodeks wykroczeń (Dz. U. z 2021 r. poz. 281, z późn. zm.).

Summary

The alcohol ignition interlock system

The purpose of this article is to familiarise readers with the problem of a punitive measure in the form of the ban on driving vehicles unequipped with an ignition interlock device (IID). There were described issues associated with conditions of the usage of this device and its way of working. There were also depicted essential documents and the procedure of traffic control in case the mentioned punitive measure has already been imposed on the vehicle driver.

Tłumaczenie: Katarzyna Olbryś